

Danuta Czajowa

Sprawozdanie z działalności bibliotek zakładowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2000

Biblioteka 5 (14), 248-264

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEK ZAKŁADOWYCH W SYSTEMIE BIBLIOTECZNO-INFORMACYJNYM UAM ZA ROK 2000

I. Struktura organizacyjna

Biblioteki zakładowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe, instytutowe, katedralne, zakładowe oraz pozawydziałowe.

W bieżącym roku sprawozdawczym nie odnotowano żadnych zmian organizacyjnych.

System tworzą: 8 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwyziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych i Biblioteka Wydziału Teologicznego) oraz 12 instytutowych i 4 katedralne. Poza tym w skład struktury wchodzi biblioteki: Obserwatorium Astronomicznego, Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise i Ogrodu Botanicznego.

W 2000 r. zorganizowano 12 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z wdrażaniem systemu Horizon i retrokonwersji księgozbiorów.

Stan etatowy bibliotek zakładowych wynosił na koniec roku 147½ etatów, czyli bez zmian w odniesieniu do roku 1999. W ramach tej liczby etatów pracowało 158 osób. W dwóch bibliotekach przyznano po ½ etatu (Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Instytutu Prahistorii). Natomiast w Zakładzie Bioenergetyki Wydziału Biologii zlikwidowano 1 etat biblioteczny.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

Grupa pracownicza	liczba etatów
- bibliotekarze dyplomowani	3
- służba biblioteczna	142 ½
- inżynierijno-techniczni	2

Również dokonano analizy struktury wykształcenia pracowników:

	1999		2000	
wyższe	110	70,06%	124	78,48%
średnie	46	28,03%	32	20,25%
zasadnicze	1	1,91%	2	1,27%
ogółem	157		158	

Obsada personalna poszczególnych jednostek nie uległa zasadniczym zmianom. Z wykształceniem średnim dominują pracownicy w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej i Instytutu Filologii Angielskiej.

Absencja chorobowa wynosiła 1.647 dni tj. o 853 dni mniej w porównaniu z rokiem 1999 (2500). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 10 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawyżają urlopy zdrowotne i macierzyńskie (Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Dwuwydziałowa Biblioteka Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych).

Z funduszu nagród 28 osób otrzymało nagrodę III stopnia, 2 osoby – II stopnia i 1 osoba - I stopnia i 16 osób z funduszy własnych wydziałów tj. 47 osób 29,75% ogółu pracowników (1999 - 47 osób) .

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 927.70 zł + 20% premii, a dla bibliotekarzy dyplomowanych 1503 zł.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki (biblioteki wydziałowe) na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i czasopism oraz prenumerata czasopism własnych i dopłata do prenumeraty czasopism zagranicznych otrzymywanych z Biblioteki Uniwersyteckiej na dany rok kalendarzowy. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem

sprzętu komputerowego, meblowego, materiałów biurowych i kodów kreskowych, oprawą książek, opłatami pocztowymi, pasków magnetycznych, itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach zakładowych przedstawiało się następująco:

Nazwa biblioteki	Wydatki ogółem		Wartość zainwentaryzowanych zbiorów	
	1999	2000	1999	2000
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	74.287,02	88.495,69	39.043,18	74.453,23
Biblioteka Wydziału Teologicznego	18.025,63	28.465,55	-	28.465,55
Biblioteka Wydziału Chemii	299.347,33	296.398,19	66.997,78	280.992,05
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	15.646,00	15.517,20	8.391,00	10.267,00
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	121.051,76	206.842,50	99.759,93	82.344,12
Biblioteka Katedry Sławistyki	9.211,86	13.540,39	6.775,97	10.612,86
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	71.282,00	402.877,33	30.612,51	237.620,76
Biblioteka Wydziału Fizyki	173.823,80	320.482,81	150.161,61	46.883,20
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7.899,50	18.625,14	7.899,50	16.252,69
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	18.787,94	36.061,69	15.922,39	23.829,27
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	68.696,07	48.000,00	46.836,07	41.060,18
Biblioteka Instytutu Historii	105.521,34	95.000,00	108.401,73	56.833,50
Biblioteka Instytutu Prahistorii	41.081,81	23.585,98	3.831,65	29.698,92
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	173.485,00	169.074,44	97.860,49	90.553,00
Biblioteka Instytutu Geologii	19.856,00	34.148,00	18.496,00	28.198,06
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	104.013,96	176.050,00	77.216,26	64.535,18
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	80.981,41	128.424,28	61.889,41	141.273,37
Biblioteka Instytutu Lingwistyki	52.139,47	69.649,83	47.373,79	117.057,38
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	97.969,04	178.698,28	90.269,10	169.062,52
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	68.214,59	113.663,82	63.788,24	47.863,82
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	77.300,00	64.302,37	52.803,00	45.136,43
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	53.777,68	47.154,42	28.974,06	32.484,55
Biblioteka Katedry Orientalistyki i Bałtologii	14.738,43	9.138,58	33.093,61	8.745,18
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	29.900,00	46.075,45	25.489,00	12.321,12
Biblioteka Katedry Skandynawistyki	8.958,06	10.732,04	8.557,00	10.038,04
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	753,44	6.000,00	753,44	432,50
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	3.729,71	3.308,21	25.856,00	1.319,22
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	11.085,00	23.185,00	252,01	691,88
Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej	6.600,00	8.000,00	544,40	401,09
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	26.472,56	20.397,73	38.345,24	19.169,41
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	11.356,74	11.191,36	4.608,93	11.196,36
OGÓLEM	1.865.993,15	2.718.086,18	1.258.803,30	1.739.792,47

Ogółem wydatki bibliotek zakładowych wynosiły: 2.718.086,18 zł, przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości 1.739.792,47 zł. Również dopłata do prenumeraty czasopism zagranicznych to kwota w wysokości: 623.398,21 zł. Łącznie wydatki wrosły bardzo znacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Należy podkreślić, że część bibliotek sieci miała możliwości uzyskania funduszy z innych źródeł w ramach wydziałów z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze uczelni w kwocie 300.800 zł na kontynuowanie prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów specjalistycznych. Zgodnie z założeniami w finansowaniu tego przedsięwzięcia uczestniczyły w 50% zainteresowane jednostki.

Wykaz bibliotek zakładowych, którym przyznano środki finansowe na retrokonwersję zbiorów w 2000 r.

Nazwa biblioteki	Kwota ogółem	
	1999	2000
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	3.600	12.000
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	14.400	30.000
Biblioteka Instytutu Prahistorii	1.200	4.000
Biblioteka Instytutu Geologii	7.200	12.000
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	10.800	30.000
Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	2.400	12.000
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	24.000	40.000
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	10.800	42.000
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	30.000	42.000
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	10.800	12.000
Biblioteka katedry Skandynawistyki	2.400	8.000
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	-	4.000
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	-	800
Biblioteka Wydziału Teologicznego	-	8.000
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	-	8.000
Biblioteka Wydziału Fizyki	-	12.000
Biblioteka Instytutu Historii	-	24.000
Ogółem	117.600	300.800

W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie. Te środki z reguły przeznaczane są na zakup książek i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej ilości bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono 31 729 wol. druków zwartych i 17 859 wol. czasopism polskich i zagranicznych tj. ogółem 49 588 wol. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest o wiele wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym (bez uwzględnienie zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów			
Rodzaj zbiorów	1998	1999	2000
Wydawnictwa zwarte	1.277.719	1.465.974	1.496.347
Czasopisma	242.639	293.873	286.187
Zbiory specjalne	124.905	151.078	99.568
Ogółem	1.645.263	1.910.925	1.882.102

Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej czasopism. Powyższy przyrost w zakresie wydawnictw zwartych i czasopism zamyka się liczbą 44.933 woluminów.

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono 99 568 jednostek (1999 - 151.078) pozyskiwanych z różnych źródeł wpływu. Stan inwentarzowy został pomniejszony o 51.510 woluminów w stosunku do roku ubiegłego, co wynika z przeprowadzenia selekcji w gromadzonych pracach magisterskich. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki, w mniejszym stopniu mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROMY i to w większych ilościach (Bi-

Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach zakładowych na dzień 31.12.1999 oraz 31.12.2000.

Nazwa biblioteki	Wydawnictwa zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	55.835	56.393	11.032	15.115	52.585	304
Biblioteka Wydziału Teologicznego	154.644	158.535	16.500	16.657	25.770	23.400
Biblioteka Wydziału Chemii	28.921	28.526	315	392	22.961	23.219
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	46.489	46.734	1.680	1.701	529	941
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	126.954	130.342	9.771	9.893	1.654	8.629
Biblioteka Katedry Sławiastyki	10.187	19.539	469	475	186	236
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	114.095	118.185	43.660	52.245	101	172
Biblioteka Wydziału Fizyki	36.307	37.527	14.571	14.351	76	105
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	9.339	9.430	5.264	4.936	2.189	2.192
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kultury	21.779	22.296	4.764	4.989	888	938
Biblioteka Instytutu Historii	121.050	122.222	38.346	39.014	16	13
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	49.592	51.950	10	40	20.968	21.076
Biblioteka Instytutu Prahistorii	21.367	21.687	35.619	14.472	710	23
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	31.627	32.384	21.055	21.410	188	626
Biblioteka Instytutu Geologii	7.502	7.793	12.938	13.067	-	-
Biblioteka Wydziału Nauk Geograf. i Geologicznych	37.040	38.597	21.315	21.848	393	407
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydz. Nauk Społecz. i Wydz. Studiów Edukacyjnych	172.181	173.916	5.461	5.765	1.061	1.061

Biblioteka Instytutu Lingwistyki	37.952	38.921	9.520	9.548	65	153
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	63.316	64.827	14.325	14.620	3.735	812
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	84.860	85.407	5.250	5.482	4.715	4.771
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	53.070	54.966	12.820	12.995	3.349	3.494
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	83.552	84.561	802	812	4.052	1.407
Biblioteka Katedry Orientalistyki i Bałtologii	4.520	5.051	868	972	311	445
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	7.720	7.950	2.181	2.316	792	607
Biblioteka Katedry Skandynawistyki	22.626	23.533	552	586	22	29
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	6.138	6.327	60	348	811	847
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	16.756	16.887	2.745	224	510	533
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	17.163	17.357	140	100	931	1.522
Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej	6.311	6.400	255	184	689	591
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	12.989	13.461	-	-	751	795
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4.092	4.153	1.585	1.620	70	20
OGÓŁEM	1.465.974	1.496.347	293.873	286.187	151.078	99.568

blioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskiety, płyty kompaktowe, itp. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Instytutu Historii Sztuki (473 wol.), Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej (357 wol.), Biblioteka Wydziału Teologicznego (23.029 wol.).

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerszą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej (kontraheńców polskich - 223 (1999 - 215), zagranicznych - 1028), Biblioteka Instytutu Prahistorii (kontraheńców polskich - 43, zagranicznych - 217). W dalszej kolejności należy wymienić Bibliotekę Instytutu Lingwistyki, Bibliotekę Instytutu Filologii Romańskiej i Bibliotekę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Bibliotekę Wydziału Biologii, Bibliotekę Instytutu Historii Sztuki. W analizowanym roku odnotowano 735 kontraheńców polskich i 1.700 kontraheńców zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano 4.954 egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano 3.459 zagranicznych.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nieopracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach 50.538 wol. i wzrasta w porównaniu z latami ubiegłymi. Stan zbiorów niezainwentaryzowanych przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie:

1998 - 24.135

1999 - 38.750

2000 - 50.538

Podsumowując można stwierdzić, że 50% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nieopracowanych. Duży procent zbiorów nie zainwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, ilości udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi nadal tradycyjne katalogi (kartkowe): alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników, itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów należą:

- Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii,

- Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej,
- Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej,
- Biblioteka Instytutu Geologii,
- Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

Stopniowo opracowanie komputerowe wprowadzało coraz więcej bibliotek w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Z poniższych danych wynika, że 74% bibliotek (1999 - 20%) opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym, przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej. Wynika to również z braku przygotowania pracowników, obsady etatowej, jak również wyposażenia w sprzęt komputerowy.

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Nazwa biblioteki	Rekordy	Bibliogr
Biblioteka Wydziału Biologii	923	5.619
Biblioteka Wydziału Chemii	420	2.175
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	120	11.285
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	550	5.765
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	415	774
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	953	10.019
Biblioteka Instytutu Geologii	480	5.435
Biblioteka Wydz. Nauk Geograf. i Geologicznych	720	21.921
Biblioteka Wydz. Nauk Społecznych i Wydz. Studiów Edukacyjnych	400	17.219
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	3.600	9.595
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	2.679	12.321
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	11.326	19.071
Biblioteka Wydziału Fizyki	250	6.728
Biblioteka Katedry Skandynawistyki	3.830	7.854
Biblioteka Katedry Orientalistyki i Bactologii	300	800
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	-	6.312
Biblioteka Instytutu Lingwistyki	-	23
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	-	1.592

Biblioteka Katedry Sławistyki	-	539
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	-	472
Biblioteka Instytutu Prahistorii	-	4.015
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	-	719
Biblioteka Wydziału Teologicznego	-	12.734
Ogółem	26.043	162.987

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego 162.987 pozycji bibliograficznych tj. 12% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych (23 biblioteki zakładowe), które w dużym stopniu rozbudują tworzoną bazę bibliograficzną w ramach uczelni.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono 26.056 kart katalogowych (1999 - 64.211). Dane te świadczą o wdrażaniu modułu katalogowania w systemie HORIZON przez kolejne biblioteki systemu biblioteczno-informacyjnego.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę odnotowano znaczny wzrost, o czym świadczą dane w kolejnych latach:

Udostępnianie	1998	1999	2000
Czytelnia	1.053.458	1.122.303	1.100.376
Wypożyczalnia	542.194	680.286	796.875
Ogółem	1.595.652	1.802.589	1.897.251

Wzrost liczby udostępnień pomiędzy rokiem 1999 a 2000 zamyka się liczbą 94.662 (różnica między rokiem 1998 a 1999 - 206.937). Dane zarejestrowane są mimo wszystko zaniżone ze względu na przeprowadzane długoterminowe remonty w bibliotekach: Wydziału Prawa i Administracji (5 miesięcy), Instytutu Filologii Angielskiej (2 miesiące), Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej (2 miesiące), Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej. O powyższej statystyce decyduje ilość studentów na poszczególnych kierunkach, jak i również cena podręczników. Poza tym bardziej szczegółowo jest prowadzona statystyka w tym zakresie.

Natomiast odnotowano spadek indywidualnych kont czytelniczych - 59.341 (1999 - 65.714). Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych czytelników, może to również wynikać z braku dostępu do wypożyczalni i czytelni.

W bieżącym roku sprawozdawczym powiększyła się ilość miejsc w czytelnich - 1282 (1999 –1251) tj wzrost o 31. W Dwuwyziałowej Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych i Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji utworzono nowe czytelnie czasopism. W związku ze wzrostem czytelnictwa zaistniała konieczność w niektórych jed-nostkach adaptowania dodatkowych pomieszczeń na czytelnie. Do bibliotek posiadających większe czytelnie należą:

Biblioteka Wydz. Nauk Społecznych i Wydz. Studiów Edukacyjnych	114
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	112
Biblioteka Wydziału Teologicznego	92
Biblioteka Wydziału Chemii	92
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	92
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	83
Biblioteka Instytutu Historii	73
Biblioteka Wydziału Fizyki	72

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu odwiedzin wszystkich użytkowników. W niektórych czytelnich wprowadzono wolny dostęp do półek (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki). W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest rejestrowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają na prowadzenie szczegółowej statystyki.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czyteln i poza bibliotekę przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	1998	1999	2000
Druki zwarte	940.701	1.042.428	1.063.428
Czasopisma	567.502	666.411	725.412
Zbiory specjalne	87.409	93.750	108.411
Ogółem	1.595.612	1.802.589	1.897.251

Powyższe zestawienie obrazuje, że najwięcej udostępnia się wydawnictw zwartych (podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp.). W mniejszym stopniu korzystają użytkownicy z czasopism. Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów. W analizowanym roku zakończono prace nad połączeniem i przekazaniem zbiorów bibliotek: Katedry Akustyki i Instytutu Fizyki. Biblioteka Wydziału Fizyki funkcjonuje od roku. Na szerszą skalę przeprowadzono skontrum i selekcję zbiorów, mając na uwadze znakowanie całego księgozbioru paskami i oklejanie kodami kreskowymi, jak również stopień ich wykorzystania. Również w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego czyli wartości posiadanego księgozbioru. Na bieżąco opracowywany jest księgozbiór dydaktyczny.

Przed wszystkim w okresie letnim przeprowadzono porządkowanie zbiorów, w związku z otrzymaniem dodatkowych pomieszczeń w bibliotekach: Instytutu Filologii Romańskiej, Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji

Odnotowano w kilku jednostkach częściowe skontrum wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki.

W skali bibliotek zakładowych opraviono 5.254 wol. Zarejestrowana ilość jest wynikiem braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów w tych jednostkach, gdzie zaistniała konieczność ze względu na ich specjalizację mając na uwadze aktualizację i stopień wykorzystania księgozbiorów.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji ubytkowano 54.682 wol., w tym 51.510 wol. wydawnictw specjalnych.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon oraz wykazany w przeprowadzonej ankiecie stan przygotowania bibliotek zakładowych, w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

1. uzupełnienia i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego,
2. uzyskania środków finansowych na retrokonwersję,
3. zorganizowaniu centralnego serwisu nad sprzętem komputerowym.

Realizując powyższe zadania przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze ze środków inwestycyjnych

uczelni na zakup nowych komputerów i sprzętu uzupełniającego (Biblioteka Wydziału Fizyki), ze środków uzyskanych tytułem opłat za studia zaocznej turystyki i rekreacji (Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych).

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci stwierdzono, że funkcjonują 152 zestawy komputerowe, 24 drukarki i 3 skanery. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych (13), Biblioteka Wydziału Fizyki (12), Biblioteka Wydziału Chemii (11), Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej (10), Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej (10) i Biblioteka Instytutu Historii, ale pod względem ilościowym (16), która czeka na wymianę.

Zakup nowego sprzętu komputerowego wymagał przeprowadzenia modernizacji sieci teleinformatycznej (Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych).

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wprowadzania kolejnych modułów. Udostępnianie zbiorów komputerowe prowadzą w skali sieci biblioteki: Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej (w trakcie przygotowania).

W dalszym ciągu były kontynuowane prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Dodatkowo do prac włączyło się 6 bibliotek (17) W wyniku ostatecznych ustaleń do finansowania w 50% włączyły się jednostki wydziałowe, instytutowe i katedralne.

W dalszym ciągu były prowadzone szkolenia dla pracowników, przede wszystkim w zakresie opracowania rzeczowego, w którym uczestniczyło 60 osób.

Biblioteki zakładowe opracowały konta czytelnicze dla studentów I roku wszystkich kierunków studiów funkcjonujących w ramach wydziałów w związku z centralnym udostępnianiem wypożyczalni dydaktycznej Biblioteki Uniwersyteckiej.

Rozpoczęto prace wdrożeniowe związane z uruchomieniem bazy LEKTURY, umożliwiającej prowadzenie jednolitej polityki gromadzenia w zakresie obowiązujących podręczników, skryptów, itp. na poszczególnych kierunkach studiów. Celem było tworzenie aktualnego księgozbioru dydaktycznego

pod względem rzeczowym i ilościowym. Funkcjonowanie takiej bazy pozwoliłoby na właściwe wydatkowanie środków finansowych.

Najważniejszymi problemami, jakie pozostały nadal przy wdrażaniu komputeryzacji są:

1. brak aktywnych gniazd sieciowych w pomieszczeniach,
2. brak podłączenia do sieci ogólnouczelnianej n/w bibliotek:
 - Wydziału Prawa i Administracji,
 - Ośrodka Kultury Austriackiej,
 - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
 - Ogrodu Botanicznego.

Również kontynuowane są prace związane z konwersją zbiorów funkcjonujących w systemie Sowa (Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej, Biblioteka Instytutu Historii Sztuki i Biblioteka Instytutu Historii).

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od ilości wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2 do 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wstawy publikacji pracowników, mające na celu prezentacje dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Zakładu Muzykologii). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii) przy współpracy z IPS.

Ważniejsze wystawy tematyczne zostały przygotowane przez poniżej zamieszczone biblioteki:

Biblioteka Wydziału Chemii	Światowe wydawnictwa chemiczne
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	Dni książki prawniczej
Biblioteka Instytutu Prahistorii	Prezentacja monografii dotyczących pradziejów Kujaw - Inowrocław 2000
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	Współczesne wzornictwo brytyjskie
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	Książki i czasopisma dot. literatury angielskiej z zakresu językoznawstwa
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	Ukraińska kozacyzna w pamiętnikach piśmiennictwa ukraińskiego. Historia kultury ukraińskiej Rusycystyka europejska a współczesność (1989-1999).

Ogólnopolski konkurs recytacji poezji rosyjskiej.
Moskwa stolicą Federacji Rosyjskiej.
Ze zbiorów Galerii Tretjakowskiej w Moskwie.
Miejsca święte
Ośrodek Kultury Austriackiej i Biblioteka Grafika Lisy Huber
10lecie powstania biblioteki - Dni Kultury Austriackiej

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Ośrodek Kultury Austriackiej. Poza tym zorganizował szereg wieczorów autorskich i teatralnych, pokazów filmów, koncertów. Również prowadził kursy z języka niemieckiego i egzaminy.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek zakładowych uczestniczą w procesie dydaktycznym poprzez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych (Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne), jak również w organizowaniu zajęć dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego oraz wykazem podręczników obowiązujących w toku studiów.

Biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej. Ogółem opublikowano 36 artykułów i notatek (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Ośrodek Kultury Austriackiej (1999 - 41).

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła wygłaszając referaty.

Przedstawiciele takich bibliotek, jak Biblioteka i Czytelnia Brytyjska uczestniczyły w szkoleniu w Wielkiej Brytanii, natomiast Ośrodka Kultury Austriackiej w stypendiach zagranicznych (Austria).

W skali sieci bibliotek zakładowych 6 pracowników zaliczyło miesięczny staż w Bibliotece Głównej Akademii Rolniczej i Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w związku z awansowaniem na stanowisko kustosza.

W szkoleniu zorganizowanym przez Bibliotekę Uniwersytecką z opracowania rzeczowego (tworzenie haseł przedmiotowych) uczestniczyło 60 osób.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym przeprowadzono remonty na większą skalę w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji (5 miesięcy), Bibliotece Filologii Angielskiej (2 miesiące), Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej.

W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji przeprowadzono remont ze względu na konieczność utworzenia nowego magazynu. Remont trwał od 1 lipca do 1 grudnia 2000 r. i obejmował wymianę okien, wyburzanie ścian i stropów, zmianę instalacji elektrycznej. Rozmieszczenie zbiorów na różnych poziomach spowodowało instalację windy w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania biblioteki. W magazynie zainstalowano nowe regały.

Ogółem przeniesiono 69.520 wol. (w tym do magazynu 54.600 wol.). Wyżej wymienione prace remontowe umożliwiły otwarcie nowej czytelnicy czasopism. Rok ten został odnotowany jako 6 rok remontu biblioteki, co jest zjawiskiem niekorzystnym dla użytkowników.

W Bibliotece Instytutu Filologii Angielskiej remont przebiegał od września do listopada włącznie i jego zakresem objęto malowanie ścian oraz wymianę oświetlenia.

Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej przeprowadziła remont dwóch magazynów i wyposażyła w nowe regały.

Również Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej kontynuowała remont, koncentrując się na malowaniu czytelnicy, pracowni i wypożyczalni.

Podobny typ prac remontowych został przeprowadzony w Bibliotece Instytutu Filologii Romańskiej. Poza tym wymieniono oświetlenie i pomniejszono powierzchnię magazynu OIA w celach dydaktycznych.

W Bibliotece Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej utworzono większy księgozbiór podręczny pod względem powierzchni użytkowej. Wymalowano 3 pomieszczenia.

Zmiany oświetlenia dokonano w magazynach Biblioteki Instytutu Historii.

W Dwuwydziałowej Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych utworzono nową czytelnicy czasopism i wyposażono w nowe regały oraz krzesła.

Biblioteka Wydziału Fizyki podjęła działania zmierzające do zakupu magnetycznego systemu ochrony zbiorów bibliotecznych, który funkcjonuje w trzech bibliotekach systemu.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe.

Biblioteki zakładowe uczestniczyły w wyprowadzeniu zbiorów z Moraska w związku z likwidacją magazynu w budynku po centrali telefonicznej.

Podsumowując problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego, to:

- podłączenie do sieci ogólnouczelnianej 5 bibliotek:
 - Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji,
 - Biblioteki Ośrodka Kultury Austriackiej,
 - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
 - Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
 - Biblioteki Ogrodu Botanicznego.
- uaktywnienie gniazd sieciowych w pomieszczeniach bibliotecznych,
- uzyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją księgozbiorów,
- wyznaczenie centralnego serwisu do opieki technicznej nad sprzętem komputerowym,
- wymiana i uzupełnienie sprzętu komputerowego w poszczególnych jednostkach systemu biblioteczno-informacyjnego,
- kontynuowanie szkoleń w zakresie dalszych modułów związanych z wdrażaniem systemu HORIZON,
- dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułów udostępniania i gromadzenia.

Oprac. Danuta Czajowa

